

жлезите в устната кухина на детето.

Самото раждане традиционно също е било съпровождано от редица ритуални забрани. Основната от тях е да не се ражда в собственото жилище – палатка или къща. В Западна Европа и Северна Америка има регистрирани прецеденти от средата на 20 век, при които за целта на раждането се построява специална палатка, която след това се изгаря заедно с всички вещи, използвани в процеса на раждане. Онова, което не може да се изгори, бива продавано на *gadjé* (Clebert 1961:206; Sway 1988:55). Причина за подобни действия е представата, че, за разлика от бременната, родилката е “мръсна” в сакрален смисъл и всичко, до което тя се докосва, също е омърсено. Поради наложилата се практика децата да се раждат в болница, в годините след Втората световна война, този аспект от обичая не се среща днес.

Въпреки това представата, че жената е “омърсена” се запазва. Според респондентка, турска циганка от Чирпан: “След като жената роди и си излезе от болницата до 40 дена тя трябва да е кьносана, защото не е чиста. Ръцете ѝ не са чисти. Нищо не пипа с тия ръце. Ние казваме тя е лохостница³⁶ - това значи родилка, прясна родилка, че не е чиста, трябва да бъде кьносана” (ж, 39). Подобна нагласа съществува и сред българските цигани в Пловдивско “Жената, като роди, 40 дена бебето не трябва да се изкарва вънка. Жената също и тя не трябва да излиза. Особено през ноща не трябва да излизаш. Дори и до тоалетна да излезеш, трябва мъжът ти да бъде до теб. И най-важното, мъжът ти додето 40 дена, докато не направиш изобщо да не е легнал до тебе и да та е докоснал. Да не е седнал до тебе. Бабата на детето - задължително свекървата – спи с майката до 40 ден. Всичко тя прави. Не дават на тази, която е родила да пипа хляба, манджа да сготви. Тя е лохоска. Лохосни и това е просто родилка, разбираш ли? И тя е като “мелали” – мръсна. Не трябва да пипа яденето, не трябва да пипа всичко” (ж, 37). Подобни нагласи съществуват и сред останалите ромски субгрупи и са характерни както за жените, така и за мъжете. В случая, когато жената не се разбира със свекърва си, домакинските ѝ функции биват поемани от нейната собствена майка или друга жена от възходящите поколения, обикновено в извънфертилна възраст.

Периодът на омърсяването продължава 40 дена след раждането. На 40-тия ден се къркладисва³⁷. В корито с вода се слагат точно 40 неща, най-често от метлата се взимат 40 клечици. С тази вода се къпе родилката и детето и се изхвърля извън къщата в нарочно изкопана за целта дупка, която след това се зарива. “Както метлата измита мръсотията просто от къщата, така да бъде измита и тази жена от тези лоши, нечисти сили” (ж, 45). На ритуала по пречистването по принцип присъстват само жени. Освен къпането той включва и варосване на

³⁶ от Гр.

– Родилка

³⁷ от Тур. *kırklama*к – прекарвам 40 дена след раждане: *kırklı* – четиридесетдневен